

Az előfizetés ára:

1883 januártól egész évre . 8 frt.
fél évre . 4 frt.
negyed évre . 2 frt.
Előfizethető a kiadóhivatalban, **Valentin Károly** könyvkereskedésében, **Traub B. és társánál, Böhm M.** könyvkötőnél.

PÉCS

Politikai és egyes tartalmu lap.

A hirdetések ára:

Négy hasábos petsítor
1-szer 6 kr
2-szer 5 kr
3-szor 4 kr
Bélyeg-díj minden hirdetéskor 30 kr
Nyilttérben egy sor 10 kr.

Megjelen hetenkint kétszer:
szerdán és szombaton.

Szerkesztés: Mária-utca 1. sz.
Kiadóhivatal: Nepomuk-utca 10. sz. a posta mellett.

Egyes szám 10 kr.
Kapható a kiadóhivatalban, **Valentin Károly** könyvkereskedésében, **Traub B. és társánál, Böhm M.** könyvkötőnél Király-utca-

Árpád — Szent István.

A képviselőház október 6-iki ülésének horvát vitájában Helfy Ignác az horvátok magyar gyűlöletéről szólva, az elszörnyedés hangján említette fel, hogy „az elvadult szenvedélyek odáig mentek, hogy nem áttalották meggyalázni az egyház azon szentjét, a magyar királyok elsejét, ki a birodalmat alapította, melynek Horvátország kiegészítő részét képezi.”

Erre Thaly Kálmán közbeszólt: „Árpád alapította, nem szent István!” Ha e közbeszólas mástól származott volna, nem ütödnénk meg rajta annyira, mint midőn Thaly Kálmántól kell azt hallanunk, egy Thalytól, ki érdemeinek készletét tulnyomó részben a történetudós címzen bírja.

Hát már annyira megy az elfogultság, hogy képes még a tudományok békés hajlékán is erőszakot tenni, s ott igazságokat válótlanságokkal kieserélni? Vagy olyan Csáky szalmája az a magyar történelem, hogy ott bárki is kénye-kedve szerint tehet, átalakíthat azt amit akar, ahogy éppen egyéni ízlésének megfelel?

Mi ugy tudjuk, hogy a magyar birodalom nem egy időben s nem is egy ember által alapított. S ha mégis sokféle okok-

ból jól esik hazánk megalapítását egy ember nevéhez és emlékezetéhez kötni, s éreztük, hogy ezt csak olyan emberrel tehetjük, ki a körül leginkább érdemesült, ugy ez nem lehet senki más, mint István, első magyar király.

Mi volt a magyar Árpád idejében? Egy különböző alkotó elemekből csak imént összeállott népkaverék, melynek egyes részei igen, de a nemzetegész, mint ilyen, multtal még nem birt; az akkori jelen időben még nemzetté fejlődésének folyamatát be nem fejezte, sem egy állandóságot ígérő politikai alkotásra az előfeltételeket nem bírta, s volt egy darab Azsia Európának kellő közepén. Árpádnak örök érdeme, hogy benne az addig még egyesülve nem volt nemek méltó tömörülési pontot találtak, s ő, mint a szövetezők vezére megszerezte a hazai földet, de mondható-e, kérdjük, ezáltal Magyarország megalapítottnak? Nem, mert mindez egy jövendőbeli államnak csak nyers anyaga volt, melyre még egy szervezkedésnek hosszu és kinos feladata várt, feladat, melyet a honfoglalásnál nehezebbnek és jelentékenyebbnek kell mondanunk, mert sok olyan nép nem volt azt képes megoldani, mely a honfoglalás első feladatát csak ugy megoldta, mint a magyar.

A szt. István alatti magyar nagyban

különbözik az Árpád magyarjától. Maguk azon besenyők, kunok, kazarok és más török elemek, melyek a magyarhoz csatlakoztak, csak a 11. században olvadtak be a magyar népbe, az elfoglalt hazai földön talált s jobbára szláv népek pedig Árpád idejében még meg se kezdhették azon behatást ez ázsiai fajra, mely kevéssé feltűnően, de annál intenzívebben működött, mint azt a magyar nyelv bizonyítja, mely a magyar családi élet legbensőbb összeköttetéseit, a társadalmi és állami létnek majdnem minden fokozatát az állam fejtől a szolgáig, a királytól az udvarnokig szláv szavakkal jelöli. Ezen finn-ugor-török-tatár-german és szláv keveréknek, mely államilag, társadalmilag és nyelvileg egy homogén testté egyesülve képezi a magyar nemzetet, csak első fele volt még Árpád idejében, s ez is a mai turkomannok és kirgizekhez hasonló nomád életmódot folytatott. A zsákmányló kóbor lovagoknak előbb félnomádokká, s aztán földművelőkkel kellett átváltozniok, s felvenni a nyugot európai kulturát. Hogy ez nem állott be azonnal a honfoglalás után, az bizonyos, és hogy Árpád akotása nem lett volna elegendő arra, hogy mindezeket véghez vivesse, a magyar állam jövendőjét biztosítsa, az még bizonyosabb. Árpád után Zsolt és Taksony

A „Pécs” tárczája.

Kakuk jóslat.

Zold az erdő lombos árnya,
Tavaszi szél lomhán járja;
A kakuk is itt van régen,
S kérdik egyre: jósolj nekem! —
Jósol is az fűnek-fának,
Szép legénynek, szép leánynak;
Majd örömrre, majd meg büra —
— Sokat ne adj kakukszóra!

Patak mentén, patak partján,
Magánosan jár egy kis lány;
Bús a szíve, bús az arca —
Szól a kakuk, félve hallja.
Szól a kakuk: kakuk, kakuk!
Vége sincsen, annyit hazud;
Hosszú életet jósol néki:
S a lányka tovább kérdi:

Hosszú élet áll előttem,
Jó kakuk, hát azt mond nekem:
Meddig lézlek párta alatt? —
Egyet szól az és elhallgat
— Csak egy évig! Csak egy évig! —
S kökény szemem könycesep fénylik,
Széled arczán öröm pírja:
Szíve terhet alig bírja

Napok múlnak, napok jönnek,
Vége már egy esztendőnek.
Vár a lányka, mind csak várja:
Lész-e néki életpárja? —
Ruhája kész a násznapra:
Maga himzé, maga varrta,
S szép remények közepette
Könyharmattal öntözgette.

Végre, mit oly várva vára,
Mégérkezett valahára.
Búja megszűnt s a képere
Nem száll öröm derős fénye.
Mégérkezett a nagy násznap,
S eljegyezte a halálnak,
Eljegyezte a végóra: —
Sohat ne hajtj kakukszóra! —

A nazarenusuk Baranyában.

„A mit mondtam megmondtam, a mit irtam megirtam.” — dictum factum — kendtek elmeletnek!

Ily szavakkal kellett a minap hozzám betolakodó néhány nazarenus főkolompóst házamból kiutasítani.

Csodálatos bogarai ezek a jó Istennek! Hát valahogy megtudták, hogy én tanulmányom tárgyaivá tettem őket, egyenként és összevéve, és hogy én majd adandó alkalommal — a mint ők motdák — az újságíró urakkal is meg fogom ismertetni az ő ke-

gyességet színlelő mindennapi, neveléses, sőt boszantó miskulantiáikat: eleintén kérve-kértek, hogy tegyek le a szándokomról és ne állítsam őket pellengérrre, majd, hogy egy kis nyomatókat adjanak beszédöknök, eltávolásokkor fenyegetőztek is, hogy így meg úgy lesz, ha csak egy toll-vonást is merészlelek tenni ő róluk.

Denique is szavamat megfogadták és elmentek. Hogy hova? azt ők tudhatták legjobban, én csak sejtém. Mert néhány percet ezen jelenet után, utam a „nazarenus gyűlde” mellett vezetett el, a hol bezeg volt alkalmam épületesebbnél-épületesebb dolgokat hallani. Többek között az öreg templom atya így szólt: „ez merénylet a szentek egyesülete ellen; ezt meg kell torolni, ezt abban hagynunk nem lehet.” Természetes azután az, hogy nem nagy fejtörésembe került mindjárt kitalálnom: vajjon miről tanácskozhatnak ez ártatlan, kegyes és hívő szentek (?) Igyekeztem is rögtön kerekelt oldani, nehogy valamelyik kandifüles nazarenus engem észrevegyen s kénytelen legyen Mahumed futását produkálni.

Istennek legyen hála: ép bölrel kerültem haza! No! gondolám, tovább nem halasztgatom szándékom kivitelét; felcsapok fotografusnak s le a fotografálom a nazarenus atyafiakat oly éléthűen a mint csak lehet, hogy aki még soha nem látott is nazarenust, — e képről lehetetlen fel nem ismernie.

nevét alig olvassuk a történet lapjain, Phalisknak vagy Válnak pedig létezését se tudnók, ha Konstantinos egy oda vetett megjegyzésében, csak egy mellesleg meg nem említené. Géza a újító volt, de nem alkotó szellem, az ő idejében egy száz esztendei élet után már beállt Magyarországra a lét vagy nem lét krízise. És épen abban áll Istvánnak egyik legfőbb érdeme és dicsősége, hogy tisztán felismerve kora követelményeit, hazafi kézzel és hazafi lélekkel vezette keresztül egy olyan reformon s oly eredménnyel nemzetét, mely példátlan a világtörténelemben. Mert a magyart kivéve, nem volt soha nép, mely kisebbsége dacára egy számra nézve őt messze felül muló ellent nem csak magának alávetett, hanem az idegen műveltség veszedelmes ostromát kitarva, e műveltséget elfogadta, s mind e mellett nemzeti individualitását sértetetlenül megtartotta volna. A magyar nép pedig nem csak ezt a semmi más nép által meg nem oldott feladatot vitte végbe, hanem eközben, ezzel egyidejűleg egy politikai testté egyesítette a Tátrától Száváig, Havaseltől Morváig elterülő néptörzseket, mi sem a rómaiaknak, sem Nagy Károlynak nem sikerült. A politikai kristályosítás e műve csak Szent István erős kezei közt jött létre. Jól tudjuk mi, hogy „Szent István alkotmánya” nem egy napon született, s a maga egészében nem is Szent István műve. Az ő műve csak egyes eszméknek és intézményeknek átültetéséből állott, melyeket a nemzeti élet, mint fa a beoltott szemet, csak később fejlesztett ki és tett valóban gyümölcsözőkké, de a reformatori conceptió Szent Istváné, s neki tulajdonította alkotmányát a nemzet, midőn az arany bulla kiadatását kérve, megnyerte II. Endrétől „a szent király által megalapított szabadságot.” Szent István intézkedései gyanánt határozottan csak négyet vagyunk képesek kimutatni: Ő adta meg a magyar monarchának külső,

keresztény frank formáját. Szervezte a királyi birtokokat a vármelegyékben. Biztosította az ingatlan birtokosok magán tulajdonát, (ez volt az archimedesi pont, mely a magyar nomád világot sarkából kiemelve, földművelővé tette.) Felszabadította a rab-szolgaságot.

De ez a négy intézkedés kiindulási pontjaivá vált az intézmények egész láncolatának, melyek az alkotmányos magyar királyságot létre hozták. Nagy rész jutott e munkából a későbbi királyoknak, legnagyobb magának a magyar nemzetnek, mely az államalkotás képességét, s az állam fenntartás hatalmát oly kiváló mértékben bírta. Ennek, s intéző vezérférfaik közül leginkább Szt. Istvánnak tulajdoníthatja a magyar, hogy idegen eredete dacára Európában meghonosodhatott, sőt e földrésznél fontos szolgálato-
kat tett és arra van hivatva, hogy földrésznünk keleti oldalán elmaradhatlan átalakulások közben még fontosabb szolgálato-
kat tegyen.

Árpádja volt hunnak, avarnak, bolgárnak, longobárdnak, gótnak, gepidának, de Szt. István csak egy volt, s azt a magyaroknak adta a gondviselés.

Áldjuk s ne kisebbsítsük az ő emlékezetét.

Országgyűlés.

Befejeztett tehát a horvát ügy is, még pedig úgy, a hogy azt a kormányelnökkel az élen a liberalis párt elintézni kívánta. 82 szavazattöbbséggel Tisza Kálmán határozati javaslata fogadtatott el. 187 képviselő mellette, 105 ellene szavazott, 152 távol volt, az elnök nem szavazott.

Mielőtt azonban ezen eredmény eléretett volna, a honatyák erős küzdelmet vívtak, melyben különösen a szélső baloldal bő és hangos szavú szónokai és beszézői vettek részt; — szükséges lévén szerintük ismét Tisza Kálmán ellenében a haza ügyét megmenteni. De hiába, ezuttal sem sikerült, mert az a Tisza Kálmán átkozott positió-

val bíró ember, valahányszor megméri polit. fegyvereit az ellenzékkel, nem csak nem kerül ki meggyengítve, de határozottan meg erősödve a küzdelemből. Sőt azon csapás érte ezuttal a szélsőbal, hogy két, még pedig kiváló tagja, Irányi és Fűzeséry a kormány mellett foglalt állást. A mérsékelt ellenzék is megszokoltatta három fejből álló káptalanját — Apponyi, Szilágyi és Pulszky a nagyobb viták köréből elmaradhatlan trias, nagy hévvel, sok tudománytal szónokolt, — de fonák állásból támadva, a legfényesebb dialektica sem eredményezhetett meggyőző hatást.

Irányi beszédét, mely ellenzéki volta dacára lényegileg a kormány álláspontját védelmezi és Tisza Kálmán második beszédét, mely sok tekintetben fontosabb részleteket tartalmaz mint az első, másrészt ellene és politikájá ellen intézett támadásokra nézve, megdönthetlen elvű választ foglal magában, főbb pontjaikban itt közöljük:

Irányi D. A miniszterelnök ur határozati javaslatában két dolgot kíván, az első pontban azt, hogy a kormánynak Horvátországban követett eljárását a ház helyeslje, — a második pont pedig bizonyos megoldási módot foglal magában a czimer kérdésére nézve. Hogy — miután a kormány eljárását hibáztattam — vagyis a kormány eljárásának első pontját nem helyeselhetem, az magától értetődik, a mi pedig a második pontot illeti, arra nézve beszédem további folyamán mondok el véleményemet.

Helyf. barátom határozati javaslata három pontot foglal magában. Az első pontban a kormány eljárását, melyet a zavarások következtében szükségessé vált akezió körül követett, törvénytelennek nyilvánítja és rosztalni kívánja. Hogy e részben t. barátommal teljesen egyetértek, az az előadottakból már következik. A második pont szerint t. képviselőtársam és barátom, miután — ugymond — a Magyarország és Horvát-Szlavonországok közt törvényesen fennálló államegység okvetlenül követeli, hogy az a közös jelvényeken is ki legyen fejezve, azt kívánja, hogy a kormány Horvátország területén a közös állami épületeken a magyar korona jelvényeit a magyar és horvát felirattal függeszse ki. Én t. ház őszintén megvallom, hogy az állami egység kifejezésére nem tartom okvetlenül szükségesnek a felirásokat. Kifejezi, jelenti az áll-

Szent Kleofás! minő szerencse! Nem is kell messze fáradnom, hogy nazarenust fogjak, kit camera obscuram elé állítva hiven lemásítsak! Hiszen itt jön egy egész sereg. Ismerem mind, egytől-egyig . . . s épen felém tartanak!

Tyűh! vajjon mit akarnak ezek velem? Mit tegyek, mihez fogjak? Szökjem? Már késő, meglátnak! Jaj! már szinte érzetem hátamon, fejemen a nazarenus kegyesség nem épen kívánatos simogatásait.

Heureka! Megtaláltam! Az épen kezem-ügyénél levő kréta darabot fölön ragadva, óriási betűkkel e pár szót írtam ajtómra: „Nines itthon senki!” Ezután nagy sebtében bezártam ajtómat, ablakomat s szinte megdiesérve magamat ez ügyes haditervért, szép csendesen — a mint illet is — ablakom zugába húzóda, honnan a legszébben szemlélhettem mindent, nagybátran kiáltam, vagyis inkább szepegtem: „no jertek most!”

No ugyan felsültem, szinte szegyenlem megvallani. . . . De hát mi türes-tagadás, már megtörtént biz'a, s nem igen van mit szépitni rajta. Az egész egy kis ártatlan tévedés! . . .

Későn vettem észre ugyanis, hogy a felém közelítő hívő sereg: temetőbe vonuló halotti gyász kíséret.

Megkönnyebbültem.
Nosza legott tollhoz kaptam, s egy kettő, három . . . kész lett a nazarenus

temetés fotografiája, a mit ezennel, habár nem is épen a maga helyén — vélek bemutatni a t. olvasó közönségnek.

Ne tessék megjedni bájos olvasónóm, attól a bozontos szakálú, kuszált bajszu s vihar fésülte haju öreg embertől, a ki ott a halotti menet élen, oly félénk s remegő tekintetekkel ballag, mert az igen jóra való halász mester ember. Nem bánt ő senkit sem; mindenkire igen jó, csak magát nem szereti, csak emagához mostoha. Nem tudom azért-e ilyen visszataszító az egész arcvonása, mert „Püspök,” vagy csak azért, mert nála ez így divat? Elég az hozzá, hogy ő püspök, még pedig hivatalára nézve az, s azután, kinek mi köze hozzá?

Igaz ugyan másfelől az is, hogy szurtos, csurgóra álló kalapja, — mit még akkor sem tesz le fejről, ha az ő hivatalos helyiségében (dunaparti halász kunyhó) józúen alszik, — no meg aztán az a főt hátán főtöt czepeelő kis mandlija s az l . . . i vásáron nem régen vett vett udonat új bocskora s szapulót rég látott szeny-teli alsó ruhája, nem épen vallanak díszes állására. Ez azonban őt világrét sem infestálja püspöki méltóságában, mert tudja, hogy ha az Úr Jézusnak, kinek pedig ő hű követője, az irás szavaival élve, nem volt hova fejét lehajtania s a kinek ruhája sem aranyból, sem esüsthől való nem volt; ugy ő nekie sem szabad különbet hordoznia, sem párnákon aludnia; sőt azt is főben járó bünek

tartja, ha a szunyogok elől kunyhójában kénytelen az éjszakát tölteni s elszakadt bocskorát újjal felcsérlni.

Azután azt sem lehet tőle megtagadni, hogy ő nem épen bolond ember, mert kalapja alatt nem épen kis quantumban esücsülget az Istenadta természetes ész, ugy hogy a templom atya, a ki nyomban utána ballag szinte irigykedik reá.

A szentirát jórészt könyv nélkül tudja. S ha illetékes papja vagy tanítója kériktől tőle a lukmát s egyéb egyházi tartozást, ő csakhamar kész a szentirából vett felelettel: nektek nem jár semmi sem, mert meg van írva: „ingyen vettétek, ingyen adjátok.” (Máté ev. 10. r. 8. v.) S így tovább. Sokszor meg ha jó kedve van, (mert nála ő is megfeledekezik püspöki méltóságáról s olykor jól tel őnt a garatra) olyan predikatio-
kat csavarint, hogy a diplomatyának is böcsületére válnék, a ki pedig közbe legyen mondva, mesterségére nézve takács és a mint mondja „6 oskolát is végzett.” Hej! pedig de szeretne püspök lenni. Majd eleped az irigység miatt! Pedig meg van ám írva az is, hogy az irigy a mennyet örökségül nem veheti (Gal. 5 r. 21 v.)

Tessék csak jól szemügyre venni e templomatyát, mily gyilkos szemekkel nézi a mint az öreg püspök előtte botorkál. Most is azon tőri a fejét, hogy kellene az öreget sarkából kiemelni?

A mint hallom: terve sikerül is, mert

lamegységet a czimer magában, a négy folyó, a 3 halom a kereszttel, szt. István koronája által fődve. S épen azért, s tekintve egyrészt a Dráván túl uralkodó ingerült hangulatot, tekintve másrészt a kibékülés, az egyetértés fontosságát, nem tartanám tanácsosnak a magyar feliratok erőszakolását.

Nem álltom t. ház, hogy a magyar feliratok a kiegyezési törvénybe ütköznenek. De miután ugyanazon törvényben a feliratokról említés nincs, miután másfelől a kiegyezési törvény gondolom 57. §-a értelmében Horvát-Szlavonország egyes területén a közös állami közegek hivatalos nyelve a horvát és miután végre 1868 óta egészen a legújabb időkig követett gyakorlat magyar feliratokat nem ismert, nem tehetek róla, de a horvát felfogást nem tartom egészen törvényellenesnek. Épen azért azt látjuk, hogy úgy szólván az egész horvát nemzet és annak képviselői a magyar feliratok eltávolítását kívánják. Ily körülmények közt azt követelni, hogy a kormány mindamellett magyar és horvát feliratu czimereket függesztesse ki országzszerre mindenütt, alig lenne megegyeztethető az eszélyességgel. Mert meg vagyok győződve, fájdalom, meg vagyok győződve, hogy ezt csak erőhatalommal lehetne kivívni s csak erőhatalommal tartani, a mi Horvátországban az alkotmányos állapot helyreállítását sok időre lehetetlenné tenné, mert tudjuk, hogy ily viszonyok közt a horvátországi képviselők nem lennének hajlandók elfoglalni helyüket sem itt, sem a zágrábi országgyűlésen.

Érdemes-e vajjon, azt kérdem, minden elfogulatlan hazafítól, érdemes-e vajjon azért hogy Horvátországban a közös államépületeken magyar feliratok is legyenek ily több mint valószínű eshetőségnek tenni ki ugy Magyar- mint Horvátországot? Érdemes-e ilyen ok miatt, a fájdalom, létező ingerültséget még fokozni? Érdemes-e különösen akkor, midőn nem tudhatja, nem láthatja előre senki, nem szakad-e ránk ma-holnap az a nagy válság, melyben nem feliratokért, hanem alkotmányunk, nemzetiségünk, állami életünkért fogunk élethalál harcot vívni, melyben a haza minden fiának közreműködése becses leend, soknak távolmaradása, ellenséges indulata ellenben vesztünket okozná. Gondoljunk vissza 1848—1849-re.

Azt állítják némelyek, hogy ezen ellenséges indulattal úgy is, amugy is szá-

mot kell vetni. — Nem gondolom t. ház, hogy ezen sötét sejtelemelek mindenesetre valószínűsülni kelljen; de ha vannak, a kik ezen aggodalomtól gyötörtetnek, azt hiszem, hogy épen azoknak kellene rajta lenniök, hogy elhárítsassék minden, a mi a horvátoknak panaszra alapos okot nyújthat és kerültsessék minden, a mi a létező izgatottságot még növelni képes. Ez által nem gyöngyöseséget árulunk el, hanem igazságszeretettel tanusítunk. Az igazságszeretet pedig az erőnek tulajdona és ha lehet kudarczról szó, az nem Magyarországot, nem az országgyűlést érné, hanem azokat, kik a magyar országgyűlés híre, tudta nélkül, saját felelősségükre cselekedtek. (Igaz!) — De ha várakozásunk ellenére azt tapasztalónk, hogy a horvátok elismerés helyett gyűlölettel fizetnek, hogy a számukra biztosított jogokat fegyverül használják ellenünk, vajjon azért, hogy most igazságosak voltunk nem lehetünk-e azután szigorúak? s vajjon nem annál jogosabb lesz-e a szigor, minél önkényesebb és teljesebb volt a jó indulat. (Igaz! Ugy van! jobb felől.) Jól tudom, hogy lesznek ezután is, a kik nem fogják beérni az 1868-iki egyezményben biztosított jogokkal; a kik azon alaptörvénynek ketté szakítását óhajtják, de én azt hiszem, hogy a horvát nemzet többsége, az értelmiség és a birtokos osztálynak színe-java többre fogja becsülni az 1868-iki törvényben biztosított becses jogokat, sem hogy oly aspirációkat, oly törekvéseket támogasson, a melyek, ha sikerülnének is — reményem nem fognak sikerülni — Horvátország alkotmányára és nemzeti fejlődésére végzetesekké válhatnak.

Az ímént mondottak után ítélve, szükséges t. ház kijelentem, hogy nem osztom t. barátomnak azon nézetében, miszerint — mint azt indítványának harmadik pontjában kifejté, — az 1868-iki egyezmény revizio alá vessésk. — Ellenkezőleg én ezen törvénynek sértetlen fentartását kívánám, mind a két részről. Jól tudom, hogy vannak ezen alaptörvény ellen kifogásaink, mindamellett, nem mintha azt jónak és kifogástalannak tartanám, óhajtom annak fentartását, jól tudván, hogy a revizio azon célt, a melyet t. barátom maga elé tűzött, nem előmozdítani, hanem hátravetni fogná, a mennyiben a horvátok, ha a revizioba beleegyeznek, azt nem arra használják, hogy a maguk engedékenységet tanusítsák, hanem

ellenkezőleg a Magyar- és Horvátország közt törvényesen létező kapcsolatnak tágítására. Ugy, hogy a tárgyalások a helyett, hogy a békét, egyetértést mozdítanak elő, csak újabb idegenkedést szülnének, és az őr, a mely köztünk létezik, még jobban tágítanak. Már pedig én, ugy Magyarország békés fejlődhetése, mint ha veszély fenyegetné a hazát, az együtt működés és összetartás az együtt működhetés, az összetartás végett az egyetértéséget jökor megszüntetni a létező őr, minél előbb betölteni óhajtom.

Ez óhajtól indítva, kijelentem, hogy a mi a czimereket illeti, én az 1868 óta fennállott gyakorlatot óhajtom fentartani. A mennyiben azonban a t. kormány saját felelősségére kijelenté, hogy az általa indítványozott mód Horvátországban a rend helyreállítására alkalmasabb és biztosítana, hogy ott ez uton a királyi biztosság minél előbb megszüntethető, és az alkotmányos állapot mielőbb visszaállítható lesz, kész leszek a kormány indítványát pártolni. (Élénk helyeslés jobbfelől.)

Egyszersmind azonban nem habozom arra figyelmeztetni a kormányt, hogy ha azt akarjuk, hogy Horvátországban a béke, a rend teljesen helyreálljon és a mostani elégtelenség barátságosabb indulattá változzék, a czimerkérdés elintézése után mind azon sérelmeket, melyeket a horvátok hangoztatnak, meg kell vizsgálni és a mennyiben alaposaknak, a fennálló törvények által indokolhatónak találtatnának, orvosolni szükséges.

Egyuttal pedig elvárom ugy a magyar kormány, mint a kinevezendő bántól, hogy sietni fognak alkotmányos uton a népek terheit apasztani, panaszait a közigazgatás javítása, és a nép jóléte előmozdítása által megszüntetni. És rajta lesznek ők — és rajta lesznek Dráván túli képviselő társaink, is, hogy azon ellenséges érzület, a mely ma oda át létezik, minél előbb barátságos indulattá változzék át. (Élénk tetszés és helyeslés a közepén.)

Ez elveket vallotta a 48-as párt már 1869-ben; ezeket iktatta be 1872-ben programjába az országosan összehívott pártgyűlés, ez elveket vallom és követem én ma is.

Meglehet, hogy ma már nem népszerű a mit mondok és indítványozok, de őszinte meggyőződésemmel kifolyása. Meglehet, hogy nem népszerű azon javaslat, a melyet tet-

az öreg sokszor megfeledezék magáról. Így: bort iszik, pipázik, dalol, sőt, ha jó kedve kerekedik, kedves hites társát, — a kit már ez előtt egy évvel mint „sérültet” kiakolbolítottak derekon csipi s ugy megaprózza, hogy azt látva szerte futnak nazarenus társai. S a mint most legutóbb halottam az öreget már a „számápadba be is ültették” a mint a roz nyelviek beszélik csak azért a csekélységért, mert fiát, ki már a 6-ik gyermeknek lesz ma holnap édes apja, emez atyai szavakkal dorgálja meg: „Fiam! talán már sok is az Isten áldásából.” Megjegyzem, hogy a nazarenusok a gyermektelenségnek ellenségei. S míg a bevett más felekezettel — kivéven a zsidót — mondhatnám vad szenvedélyvel gátolják szaporodásukat s a legtöbb családnak egy (egyke!) vagy egyetlen egy gyermekök sines; addig nincs nazarenus család hol 4—5—6 gyermek ne lenne, holott míg a bevett felekezet valamelyihéhez tartoztak a „procuratio abortus” iszonyatos bűnében ők is ép ugy bent leledztek mint most, a még nem nazarenusok.

De most veszem észre, hogy én nem is ezt akartam mondani, hanem igenis azt, hogy temetéséknél a püspök szokott előlenni feltett kalappal mint a többiek is. Szertartásuk a következő.

A halottat megmossák a hozzá legközelebb álló élő kollegáj, ha férfi volt: a férfiak, ha nő: hát a nők. Ezután rá adják azt a ruhát a melyben épen meghal s ko-

porsóba fektetik, mely áll négy szál gyulátlan s festetlen deszkából. Ezt azonnal lezárják s többé föl sem nyitják.

Ennek végeztével a templomszolgát elküldik a bíróhoz, vagy épen a jegyzőhöz jelentés tétel végett.

Ezek, a nélkül, hogy a halottat az arra rendeltetett halott kémmeleg megvizsgáltatnák — kitűzik a temetés idejét. Mely időben, de rendszerint kora reggel vagy este alkonyattájban összegyűlenek az ismerősök, atyafiak az addig magára hagyott koporsó köré, mint a nők vagy férfiak, „barátok” vagy „barátnők”; „atyafiak vagy „nénik”, itt is „erősek” vagy „gyengék”, már attól függ milyen nemű és osztályu volt a megboldogult — vállakra emelik és feltűnő suttogás között sietve, de szüntelenül hol jobbra, hol balra tekintgetve megindul a menet a temető felé.

Se ének, se ima, de egyetlen hangot nem lehet hallani az egész temetés alatt. Sírnak meg épinséggel nem szabad senki-nek elköltözött kedvese felett, hivatkozva az irás e szavaira: „Ne sírassátok a halottat”, (Jerem. 22 r. 10. v.) de meg más felől ez által mintegy sajnálkozását fejeznék ki az illető e felett, hogy a megboldogult a mennybe költözött. Ez pedig bűn és pedig oly bűn lenne, mely egyenesen a „kiakolbolítást” vonná maga után.

Inkább örülnek mint sírnak halottaik felett, mert az irás szavait itt is, mint egyebekben, a maguk szigorú merevségük-

ben veszik, mondván: „Örvendezetek, hiszen boldogak a halottak, mert ők mennyben sőnek szállást magoknak” (Jel. 14. 13.) S ha a koporsót letették a sírba: eme szavakkal hagyják ott: „Aldjon meg az ur Atyámia.”

Miután a halottat eltemették, „az erősebb atyafiak” — ezek a gyülekezet kormányzó, tanácsadó stb. még visszamennek a halottas házhoz, s különösen, ha családő volt a halott s talán örökösei is vannak, — hogy az örökösök között a békeséget, — ha tán az felbomlással fenyegetnének, épen az osztály miatt, fentartsák, vagyis inkább az osztály egyességét ők magok megcsinálják, azon örökös részesítven előnyben, ki többet ígér, már t. i. jutalmat, az „erős atyafiaknak”.

Elképzelhetni, hogy az ily avatlan beleavatkozás a családok vitalis érdekeibe — mely pedig csak a maga hasznát nézi — mily kiszámíthatatlan zür-zavarnak, per-patvárnak a szülője. De azért a mégis csak ugy van jól, a mint azt az erős atyafiak elvégezték, mert minden egyéb törvényes beavatkozás — mint ők mondják — az ördögtől vagyon.

Mielőtt azonban tovább mennék ismeretemben: nem lesz felesleges ha megértjük azt is, vajjon a nazarenismus, ez állam-és keresztény ellenes tanokat hirdető szekta hol keletkezett először és mikor jött be hozzánk Magyarországha?

(Folyt. köv.)

tem, de én, valamint eddig sohasem keresem népszerűséget meggyőződésnek árán, úgy ezt azután sem akarom ez áron megtartani. (Élénk helyeslés jobbfelől.)

Jól tudom, úgyszólván gyermekkoromban tanultam az iskolában, hogy a tarpeji szikla közel van a kapitólumhoz, de inkább én merüljek el az örvényben, sem hogy önző számitásból gyáván, némán nézzem, miként közeledik feléje nemzetem.

Am dobjának reám követ az elfogultak — nem t. barátaimat értem ez oldalon — az én lelkiismeretem azt sugja, hogy kötelességemet teljesítem (Élénk helyeslés a középben), s valamint a legdörgőbb tapsvihar nem képes elhalgattatni a lelkiismeret rosszszóló, úgy az egész világunk zúgása nem képes elnémítani annak helyeslő szavát. (Zajos helyeslés jobbfelől.) Nincs egyéb mondani valóm. (Élénk helyeslés jobbfelől.)

Németh Albert után Tisza Kálmán miniszterelnök felelt a különböző szónokoknak. Beszédét fűtársúke miatt jövő számunkban adjuk.

H i r e k .

Közygyülés. Pécs szab. kir. város törvényhatósági bizottsága hétfőn d. e. 9 óra-kor havi rendes közgyűlését tartja.

Kitüntetés. A belga király fővédnöksége és a flandriai gróf elnöklété alatt álló „Société Royale et Centrale des Sauveteurs de Belgique“ Engel Sándor urat tiszteletbeli tagjává nevezte ki és neki a viselendő egyesületi aranyérmét megküldte. A jelvény kékszégelyű veres-sárga-teteké szalagon a belga koronával ellátott 3 ctm. nagy arany érem, egyik felén a belga király arcképével s nevének köriratával, a másik felén az egyesület köriratával s az adományos nevével. Ugyancsak Engel Sándor urat egy másik kitüntetés is érte: a persa Sah a „Nap és Oroszlán rend“ tiszti keresztjét a rózsával (IV. o.) adományozta neki. A rendjel zöld, rózsával ellátott szalagon csing, s egy ötagú ezüst csillagot képez, mely egy kisebb csillagon függ, közepén email lapon a nyugvó oroszlán s felkelő nap látható. A rendjel 7 ctm. magas s igen szép kiállítású. Midőn Engel Sándor urat s általa városunkat és annak iparát ért kitüntéseket regisztrálnánk, nem mulaszthatjuk el örömlünknek adni kifejezést afelett, hogy az igaz érdem külföldön is kellő módon elismertetik s jutalmaztatik. Az Engel fakereskedő czég nevet vittov nem csak e laza határai között, hanem a külföldön is, mit fényesen bizonyít számos elismerő okmányon kívül elegyujabb két magas kitüntetés. Számos ily nagy iparost kívánunk e hazának s akkor fényre fog ez derülni, mert népnek, ha ipara van, van vagyona és jóléte is, a fennállása pedig biztosított.

Dezső Miklós szőlőszeti és borászati vándortanárnak fog a napokban városunkba érkezni. A miniszterium által küldetett ki, hogy a pécsi és vidéki borokat és szőlőterületeket megbirálván, azokat osztályozza.

Az állami közép ipartanoda igazgatóságától. Tanfolyam a helyhez kötött (staoil) gőzgépek kezelői számára. — A földművelés-, ipar- s kereskedelemügyi m. kir. ministerium által az állami közép ipartanodában a stabil gőzgépek kezelői számára rendezett tanfolyam f. évi november hó második napján fog megnyitattni s január hó 15-ik napjáig tart. E tanfolyamon a stabil gőzkazánok és gőzgépek szerkezete és kezelése fog taníttatni. Tanulóknak felvételnek a 20-ik életévüket betöltött önálló lakatosok, kovácsok s a különböző gépgyárak főbb munkásai; azok a kik már gőzgépek mellett foglalkoztak, előnyben részesülnek. A belépők-től kívánatik erkölcsi bizonyítvány és az, hogy irni s olvasni tudjanak. A felvételre jelentkező munkások főnökeiktől igazolványt tartoznak elmutatni arról, hogy jelenleg

melyik szakban dolgoztak. A beiratások az intézet helyiségében (VIII. ker. bodzafa utca 28. szám) október hó 7-ik napján kezdődnek s e hó folyamában a köznapokon este 6 órától 7-ig, a vasár és ünnepnapokon pedig délelőtt 8 órától 12-ig tartanak.

Városunk szépítését nagyban elősegíti az Ó-pósta-utczában épülő dr. Loewy-féle palota. Az épület már tető alatt áll s bár külső díszítvényei még elkészítve nincsenek, már is kedvező benyomást gyakorol az emellett stilszerű szép arányaival. A most épülő s befejezéséhez közelálló épület csak egy része a Loewy-féle palotának, a másik rész, a piacra néző faqade tavaszkor fog felépülni. Miután volt alkalmunk a terveket láthatni; elmondhatjuk, hogy ez épület két emeletes magasságában, toronyszerű saroképitményével oly disze lesz városunknak, mely máshol, kivéve a fővárost, sehol sem látható. A palota, mely házilag épül, s melynek terveit ezermester nagy iparosunk Engel Sándor ur készítette jövő év folyamán teljesen elkészül s hogy méltó disze lesz városunknak, kétséget sem szenved.

Lesz-e vízvezeték? Aidinger János kir. tanácsos és polgármester kedden délután hivta össze a vízvezetékű bizottságot. A bizottság elhatározta, hogy az összes tervezetek megbirálására elsősorban Wein budapesti vízvezetékű igazgatót, azután Verner coloniali bányamérnököt Blum kir. főmérnököt s Schapringert gázgyári igazgatót fogja felkérni. Érdekes eszmecsere fejlődött a bizottságban afelett, hogy a vízvezeték csatornázással kötéssé-e össze s e kérdésben a bizottság azt határozta, hogy a csatornázást ajánlani nem fogja.

Méhészeti előadást tartott esütörtökön Dömötör L. méhészeti vándortanító Siklóson. Szokott ügyességével meggyőzően tárgyalta a Dzirezon-féle méhészeti előnyeit. Tanítók és lelkesekben kívül azonban csak kevés résztvevő volt, a mi abban leli magyarázatát, hogy ugyancsak tavasszal Villányon már tartatott ily előadás, a melyen e vidék legtöbb méhészeti résztvevők.

Az állami közép ipartanoda igazgatóságától. Az építő iparosok tanfolyama. Az állami közép ipartanodában a télen szünetelő építő iparosok, kőművesek, ácsok és kőfaragók számára tanfolyam rendeztetik, a mely f. évi november hó 5-ik napján fog megnyitattni. A tanfolyam négy téli félévre terjed s évenként november hó elejétől márczius hó végeig tart; s tanfolyamon az illető építő iparosok rendszeres szakkiképzést s annak sikeres bevégezése után végbizonyítványt nyernek. Tanulóknak felvételnek a 14-ik életévüket betöltött azon kőműves-, ács- és kőfaragó-segédek, a kik folyékonyan olvasni, írni, és számolni tudnak s legalább egy évig a gyakorlatban működtek. A felvételre jelentkezők erkölcsi bizonyítványt, továbbá főnökeiktől igazolványt tartoznak elmutatni arról, hogy mely idő óta működnek a gyakorlatban és melyik szakban dolgoznak. A beiratások az intézet helyiségében (VIII. kerület bodzafa utca 28. sz.) október hó 7-ik napján kezdődnek és e hó folyamában a köznapokon este 6 órától 7-ig, a vasár-és ünnepnapokon pedig délelőtt 8 órától 12-ig tartanak.

Siklósról írják, hogy a szüret már be van fejezve. Mennyiség és minőség tekintetében a termés jó közép, különösen jók a a vörös borok. Ara az idei termésnek 12—16 kr. literenkint a fehér és siller bor, míg a vörös 16 kron felül kel.

Még is erős a bor. Mult számaink egyikében irtuk, hogy a szerdekényi ujborgegye minőségű, most szerdekényi levelezőnk arra kér, hogy „tessék csak levelemben utána nézni s hogy a kedélyeket megnyugtassa, tessék kérem nagyobb betűkkel jelezni, hogy a bor, az ide, minőségre nézve sokkal erősebb mint a tavalyi és ára nagyobb. Mig a mult évi bor ára 7—8 frt volt, az idei eladások 10—11 frtjával törtéennek hliterenkint.“ Szívesen helyre igazítjuk tehát említett közleményünket s mint

levelezőnk láthatja elől nagy betűkkel ki irtuk: még is erős a bor! . . .

A boldogult antisemita zavarok idejében egyik szomszédbeli szolgabíróhoz lélekszakadva szaladtak a megrémült zsidók segítségért s addig ostromolták jajgatva, hogy: jön a csöselék, míg végre is huszárkért táviratozott. A huszárkó amint megérkeztek, nem lévén semmi dolguk, valóságos műértelelemmel kezdtek ölelgetni a szép zsidó leányokat és menyecskéket, amiért, ha az illetők nem is, a férjek és mamák szörnyen bosznakodtak s azonnal követtséget küldtek a szolgabíróhoz, kérvén őt, hogy csak küldje el a huszárkókat, mert ezek rosszabbak a csöseléknél, azok legalább a leányokat és asszonyokat nem bántják. Dietum-factum így ért véget a szomszédban az antisemita zavargás.

Színház és művészet.

Aradi Gerő színtársulata szerdán délben érkezett városunkba, s az igazgató a következő szövegű falragaszokat bocsátotta ki:

Színház-z-megnyitás. Tisztelettel értesítem a n. é. közönséget, miszerint színtársulatommal megérkeztem; és az előadásokat megkezdem szombaton, október 13-án, mely alkalommal itt először adatik: „A bagdadi hercegnő.“ új színmű 3 felvonásban, írta: Dumas Sándor. A budapesti nemzeti színház kedvelt repertoír darabja. A színtársulat névsora: S o m o g y i Károly, társalgási és jellem-szerelmes szerepekre. Érczi Ferencz, operette tenor-sóló énekes. D e m i d o r Imre, drámai jellem szerepekre. J u h á s z Sándor, operette s népszínmű bariton-énekes. B o r á n d Gyula, bonvivant és operette komikus. T ó t h Antal, tragikus-és jellem-apa szerepekre. P o l g á r Károly, lyrái szerelmes szerepekre. A r á n y i Dezső, burleszk komikumra. K o m l ó s i József, operette tenor-buffó és apa. C s e r n y Károly, karmester. K o v á c s Elemér, titkár és diszlet-festő. Z o m b o r i Imre, főruhátáros. B o g á t h y Medárd, sugó. G i r e t h Károly, Gulyás Mihály, Halász Albert, Tordai Károly, Réthi István, Bánáti Ede, Kömlői Gyula, Fekete Jakab, különféle kisebb-nagyobb szerepekre és a kardalokra. P a j o r Emilia, operette primadonna énekesnő. D a n c z Nina, drámai primadonna. A r a d i Emilia, operette, népszínmű és vigjátéki naivszerepekre. S o m o g y i n é, hősnő, fiatal anya és társalg. szerepekre. L i t z e n m a y e r Pöldi, társalgási-subrette és balett-tánczosnő. L i t z e n m a y e r Szi, operette alt, vigjátéki szende és balett-tánczosnő. A r á n y i n é, szende szerepekre. N. K ö n y v e s Mari, komikáné és anya-szereplő. K o v á c s Ilka, Szigeti Izabella, Kertész Mari, Bánáti, Kölcsei Elvira, Kissné, Munkácsi Teréz, Kalocsányi Mariska kisebb-nagyobb szerepekre és kardalokra. A bérletalíráásokra — a már hirdetett előnyös feltételekkel — kérem a n. é. közönség megrendelését Arányi Dezső színész urnál és Dömlénné asszony-nál, kik e végből személyesen fognak tisztelegni. Pécsen, 1883. október 10. Teljes tisztelettel Aradi Gerő, igazgató.

Színházi műsor. Ma, szombaton színre kerül a „Bagdadi hercegnő“ ifj. Dumas S. színműve, mely darabban Dancz Nina mutatja be magát de Hun gróné szerepében, holnap a „Sárga csikó“, hétfőn az „Üdvöske“ és kedden „Stomfay család fog adatni.

Közgazdaság.

A „Pécsi kereskedelmi és iparkamara” évi jelentése.

(Folyt.)

Nyers bőrök.

Nyers bőrökben a pécsi kamara területén élénk kereskedés van s az még nagyobb mérvet öltene, ha a boszniai és szlavoniai behozatalt nem akadályozná annyira a gyakori határzár s a szemlélő bizottsági eljárás nehézkes és költséges eljárása. Az állati nyerstermények behozatalának némi megkönnyítése érdekében felterjesztést intéztünk a Nagym. kir. miniszteriumhoz, de — sajnos — eredménytelenül, a mennyiben felterjesztésünkre még ez ideig sem érkezett válasz.

A nyers bőrök legnagyobb része a kamara területén levő 27 timár által dolgoztatik fel, a többi két pécsi, egy kaposvári és szegszárdi kereskedő közvetítése útján budapesti és bécsi börgyárakba kerül.

Marhabőrök 40—42 krig, az év vége felé 38—40 krig vétettek kilogrammonként. A juhbőrök ára a gyapju nyomott ára miatt jelentékenyen hanyatlott. A kamara területéről való juhbőrök 2 frt 80 — 3 frt 40 krért vétettek páronként, szlavoniai és boszniai juhbőrök bécsi mázsánként 38 frt-ért keltek el. A báránybőrök ára darabonként 40—80 krig, kecskebőrök kilogrammonként 1 frttól—1 frt 80 krig hullámozott. Gidabőröket jelentékenyebb mennyiségben csak Hamerli J. pécsi kesztyűgyáros vesz s nemcsak a kamara területéről, hanem Bosznia- és Dalmáciából is. Darabja itt 60—80 krért vétetett.

Gyapju.

A gyapju nyírás eredménye kielégítő volt, de nem úgy az üzlet, mely a tengerentúli nagymérvű behozatal következtében az egész év folyamán igen nyomott árrakkal volt kénytelen küzde. A kereskedők az előző év áraihoz képest 4—5 frttal kevesebbet adtak a gyapjuért s mégis félig-meddig veszteségre dolgoztak. Azon körülmény, mely szerint jul. hó 2-án az Oroszországból származó gyapjunak Magyarországba való behozatala és átvitele betiltott, a durvább gyapju árában némi javulást idézett elő, mely azonban nem sokáig tartott. Durva áru mintegy 1300, finomabb pedig mintegy 3500 m. mázsra került a kamara kerületéből kivételre. A két nyiretű gyapju a katona posztót készítő gyárak részéről nyilvánult élénk kereslet folytán valamivel jobb áraknak örvendett. A budapesti árutözsde mint jellegzetes áru előnyösen ismert „baranyai” (2 nyiretű gyapju) Budapesten 64—72 frton kelt. Finomabb egy nyiretű gyapju a kamara területén átlag 90—140, a kétnyiretű 62—70, durva gyapju pedig 50—60 frtért adatott el.

Kecskeször.

Kecskeször, mely a messze vidéken ismeretes s itt nagyon elterjedt „baranyai tarisznyák” készítéséhez használtatik, kilogrammonként 40 krért vétetett.

Méz és viasz

Méz és viasz 1881-ben sokkal kevesebb termeltetett, mint az előző években, mert a gyakori szeles és esős idők a méheket munkálkodásukban nagyban akadályozták. A piacra került méz alig fedezte a helyi szükségletet. Kivételre semmi sem került. A sonkolyos méz 26 frton, a tiszta méz 40 frton, a viasz pedig 120—130 frton kelt m. mázsánként. Méz és viasz azelőtt innen nagyobb mennyiségben került kivételre, főképp a budapesti piacra. Minthogy azonban a nagyobb piacokon előforduló hamisított mézzel és viasszal az itteni vállalkozók versenyezni nem tudnak, az exporttal mindinkább felhagyának.

Nagyobb méhészeti telepek e kamara területén nincsenek. A méhtenyésztés szóróványosan s leginkább kedvtelésből üzetik. Az 1870-ki ősszeirskor találtatott Baranyában 15.514, Somogyban 24.026, és Tolnában 6.474 méhkas. A magas kormány által 1882-ben e kamara területének több vidékére kiküldött méhészeti vándortanító előadásainak remélhetőleg meg lesz a kívánt kihatása, mert az előadások iránt nagy érdeklődés mutatkozott. Ugyazintén a magas kormány által 1882-ben a gazd. egyesületek útján kiosztott minta-méhkaptárak is lendítő hatással lesznek méhtenyésztésünkre. Dömötör László méhészeti vándortanítónak Pakson tartott előadása alkalmával ugyanott Petrich Ferenc kezdeményezésére mozgalom indult meg egy méhészeti szövetkezet alakítása ügyében.

Vaj.

Vaj a pécsi kamara területén csak mint belfogyasztási czikk bír jelentőséggel. Piaci ára 60—95 krig hullámozott.

Faggyu.

Faggyu a világító anyagként való használati mérvének megcsökkenése óta sokat vesztett kereskedelmi jelentőségéből. Ára itt rendszeren 28—30 kr. kilogrammonként s az itteni szappanosok által dolgoztatik fel. Faggyut kiviteli kereskedésre (budapesti és bécsi szappangyárak számára) csak Jankovits H. pécsi és Haidekker A. marczali szappanosok vásárolnak.

Toll.

Toll leginkább házalók által gyűjtetik s egy pécsi kereskedő által exportáltatik Bécsbe és Budapestre. A finom pehelynek kilójáért 2 frt 50 krt., tépett tollért 1 frt fosztott tollért 2 frtot adtak a vevő házalók.

(Folyt. köv.)

Törvényszéki csarnok.

Előadott polgári ügyek.

Oktober 9-én.

Kissfaludy Imre kir. tiszti bíró által:

6168. p. 1882. Denke Katalin — ifj. Denke János ellen, Denke Jánosné hagyatékából 105 frt és jár. megítélése iránt.

7580. p. 1882. Wild Pál — Zeier József és felesége ellen, 390 frt s jár. megítélése iránt.

2310. p. 1883. Andrásovits Ferenc — Tóth Anna férj. Szulmits Ferencné ellen, végrendelet megsemmisítése és Sáríts János és neje hagyatékára örökösödési joga megállapítása iránt.

2376. p. 1883. Baranyamegye t. ügyésze — Krausz Lipót ellen, 434 frt 50 kr. tőke s jár. megítélése iránt.

5136. p. 1883. Ott Jánosné szül. Czipl Agnes — Ott Miklós és társai ellen, a berkesdi 181, 224, 273. sz. tjkvben bekebelezett szolgálatnak pénzértékben leendő megállapítása iránt.

Bogyai Pongrácz tiszti bíró által.

8228. p. 1882. Bálint István — Bálint Istvánné ellen, házassági kötelékek felbontása iránt.

8229. p. 1882. Lőrincz János — Kovács Sára ellen, házassági kötelékek felbontása iránt.

8456. p. 1882. Darázs Gábor — Kaufman Mór és társa ellen, 148 frt 75 kr. ügyvédi díj s jár. iránt.

Vésey Resző tiszti bíró által.

Oktober 11-én.

5616. p. 1883. Özv. Rozmer Antalné szül. Leopold Erzsébet és társa — özvegy Reder Károlyné szül. Witt Borbála ellen, zálogjog törlesztésére alkalmas oknak kiállításá iránt.

6079. p. 1883. Lochs Gusztáv — Kovácsévits Ferenc ellen, a bírói illetőség elleni kifogás érdemében.

Bogyay Pongrácz tiszti bíró által.

4544. p. 1853. Szabó János — Zsigmond Péter és társa ellen, ingatlanok tulajdonjogának megítélése iránt.

5753. p. 1883. Plainer Lajos — Magdika István ellen, 169 $\frac{1}{2}$ frt 90 kr. ügyvédi munkadíj és jár. iránt.

6423. p. 1883. Schreyer Ignác és neje — Daróczy Ignác ellen, adás-vevési szerződés érvénytelenítése iránt.

6517. p. 1883. Huber János — Futánk Józsefné és társa ellen, 1689 frt 83 $\frac{1}{3}$ kr. tőke és jár. iránt.

Előadandó büntető ügyek.

Oktober 15-én.

3490. b. 1883. Rossits Márkó és Katics József ellen, lopás büntette miatt.

3491. b. 1883. Hut Imre ellen, gondatlanságból eredt súlyos testi sértés vétsége miatt.

4238. b. 1883. Muth Mátyás ellen, súlyos testi sértés miatt.

Oktober 17-én

4429. b. 1883. Riesz Adam ellen, halált okozott súlyos testi sértés miatt.

4198. b. 1883. Balogh János és társai ellen, súlyos testi sértés miatt.

4527. Jankovits Koszta ellen, lopás büntette és sikkasztás vétsége miatt.

Oktober 19-én.

4543. b. 1883. Dobszai (Vizi) András ellen, halált okozott testi sértés miatt.

5847. b. 1883. Orbán István ellen, közokirat hamisítás miatt.

Oktober 20-án.

5693. b. 1883. Bosnyák Gyula és társai ellen, gyilkosság, illetőleg abban való részesség miatt.

A szerkesztő üzenete.

Négy korszak, csevegés a nőkről. Mit mondana ön, ha egy nő (talán több joggal) így jellemezné a férfi világot? Boszankodnék. Pedig a nők több gonyt engedhetnek meg magoknak a férfiakról, mert nem von elbők annyi tiltó korlátot a — lovgiasság. Ön nincs szellemesség hiányában, mért nem hasonlítja azt jobb irányban? Vagy talán dolgozata nem eredeti?

Hivatalos árfolyamok a budapesti áru- és érték-tözsden.

Budapest, 1883. okt. 12-én

	Pénzbeli árt
1 Magyar aranyjárdék 6%	119 40
2 Magyar aranyjárdék 4%	87 25
3 Magyar papírjárdék 5%	86 —
4 Magyar vasuti kölcsön	138 50
5 Magyar földterhmentesítési kötvény .	99 —
6 Temes-bánati „ „	97 90
7 Erdélyi „ „	97 90
8 Magyar szőlődezsma váltásági	96 75
9 Magyar nyerevény sorsjegykölcsön . .	113 —
10 Tiszszabályozási és szegedi sorsjegy .	110 —
11 Osztrák járadék papírban	78 45
12 „ „ ezüstben	78 85
13 „ „ aranyban	99 30
14 Osztrák magyar bankrészvény	840 —
15 Magyar hitelbank részvény	286 50
16 Osztrák hitelintézet	288 10
17 Cs. és kir. arany	5 68
18 20 frankos arany (Napoleon'd'or) . . .	9 51
19 Német birodalmi márka	58 80

Laptulajdonos: Fekete Mihály.

Felelős szerkesztő: Bodó István.

E rovatban minden szó beiktatása 1 krba kerül, hirdetések után, melyek a hirdetőfelnek külön lakozmívél is el vannak látva, még 30 kr. bélyegdíj fizetendő.

KIS HIRDETÉSEK.

Minden hirdetésre felvilágosítást ad a kiadóhivatal. Levélbeli tudakozásokra is pontosan válaszolunk, ha a válasza szükséges póstabélyeg beküldetik.

Egy jó családból származó leány egy családhoz óhajtatna jutni, hol kisebb gyermekeket tanítana és egyuttal a házi teendőket is végezné.

Tőke befektetésre és gyűmölcsöztetésre alkalmas ház a belvárosban előnyös áron megszerezhető. Ertesítést a kiadóhivatal ad.

Pécsett budai-külváros Kisboldogasszony utca 13. sz. a. egy bolt bérbé adandó. 401.

Nyolcz hold szántóföld egy tagban, a pécsi határban, a városhoz közel, a szigeti ország-ut alatt, jutányos áron eladó, vagy haszonbérbe vehető. Ertesítést a kiadóhivatal ad. 161

H I R D E T É S E K.

Midőn a t. cz. közönség becses tudomására hozom, hogy a „Hajó“ szállodában levő férfi szabóüzletemet f. évi október hó 1-től beszünttettem, illetve azt GRÜN BERNÁT szabónak adtam át, egyuttal hálás köszönetet mondok a t. cz. közönségnek a bennem helyezett bizalomért.

Klein J.

Van szerencsém a t. cz. közönséggel tudatni, hogy szabóüzletemet f. évi október hó 5-től a „Hajó“ szállodában létezett KLEIN J.-féle férfi szabó üzlethe-lyiségbe tettem át és a t. cz. közönség kegyes pártfogását tovább is kérem.

Tisztelettel
Grün Bernát
szabó.

415 4-1

Uj hordók

száraz fából jól készítve eladók

Engel Lipótnál. Felső malom-utca

16. szám. 413.

„Kellően száraz és fogfájás ellen!”

Érdem-éremmel kitüntetett

SCHULHOF KÁROLY ROBERT,
Manchester lakos által feltalált

és
osztrák császári kizárólagos magyar kir. szabadalmat nyert

SZOPIANA-SZÁJSZESZ.

Hatása:

1. Szopiana-szájszész a száji- és orr-üregnek (otvas vagy müfőgök, dobányzás vagy bármi más okból eredő) minden bü-zét nyomatlanul eltávolítja.
2. Erősíti a petyhüdt foghúst és az ingó fogakat, az utóbbiaknak visszaadja természetes fehér színüket, megátolja a fogkő képződését, védi a fogak zománczát és óv a fogfájás ellen.
3. A száji- és orr-üreg mindennemű súlyos (skorbutikus) bántalmait gyógyítja, üdíti és porosítja a foghúst és edzi a nyakharlyát.
4. A már létező fogfájást eltávolítja, ha a fájó fog husa pár csepp, vízzel nem elegyített szájszesszel megnedvesítettik.
5. Diphtheritis és más torokhajoknál igen sikeres gargalizáló szer.

Ára kicsinyben egy üvegnek

1 forint 25 kr. o. é.

Raktárak: Sápocz István gyógyszerésznél Pécsen, Török József gyógyszerésznél Budapesten és minden nagyobb vidéki gyógyszerertárban. **Biró János** gyógyszerész úrnál Kolozsvárott.

Főraktár

Dr. Schulhof Adolf úrnál

Pécsett.

Több mint 800 elismerő bizonyítványok orvosi tekintélyektől elomutathatók.

Budapest, 1883. szeptember havában.

T. cz.

Van szerencsénk szives tudomására hozni, hogy **Pécsett Mátay Sándor ur** vezetése alatt kötvénykiállítási joggal felruházott főgynökséget állítottunk fel.

Az intézetünk iránt eddig tanusított bizalomért ez alkalommal köszönetünket fejezvé ki, bátorkodunk t. cz. felkérni, hogy biztosításai megkötése végett ezentúl minél gyakrabban nevezett képviselőtünkhöz fordulni sziveskedjék.

Teljes tisztelettel

Foncière, Pesti biztosító-intézet

Kochmeister.

Schön.

Vonatkozással a fenti körözüvényre, van szerencsém a t. cz. biztosító közönségnek közvetítő szolgálataimat biztosítások eszközzésére ezennel felajánlani. **Iroda: Ferencziak-utca 3. sz.**

Pécsett, 1883. október hóban.

Teljes tisztelettel

Balkányi S.

Mátay Sándor.

A pécsi kőszénbánya es gépgyár részvénytársulat

LXXVIII. rendes közgyűlését

1883. évi október hó 28-án délelőtt 10 órakor Pécssett saját helyiségében tartja, melyre a t. cz. részvényesek, hivatkozással az alapszabályok 24. §-ára, ezennel meghívotnak.

Tárgysorozat:

1. Részvény átíratások. 2. Igazgatósági jelentés. 3. Felügyelő bizottsági jelentés. 4. Osztalék megállapítása. 5. Indítványok.

Kelt a pécsi kőszénbánya és gépgyár részvénytársulat igazgatósága részéről 1883. évi október hó 6-án tartott üléséből

Koszits Szilárd,

titkár.

419.

583. sz.
gy. hat.

Árverési hirdetmény.

Tekintetes Baranyamegye árvászkének f. é. 7733. sz. a. kelt határozatával, Baában elhalt, néhai **Kieszler György** hagyatékához tartozó, és a baáni 16. sz. tkjkbvben felvett 15. sz. ház, udvartér, kert, 800 frt becsértékben; hozzá tartozó $\frac{1}{4}$ kültelek, aránylagos illetőségekkel 2000 frt becsértékben; ugy a baáni 552. sz. tkjkbvben felvett 2566 és 2562 hsz. szám a. fekvőségek 800 frt becsértékben, nyilvános árverésen történendő eladása rendeltetvén el, az árverés határidejéül f. é. **október hó 17-ik napja, d. e. 10 órája** tüzetik ki Baán községébe, a körjegyzői lakhoz.

Az árverési feltételek a következők:

1. Kikiáltási ár, a becsár.
2. Az árverezni szándékozók kötelesek az árverezés megkezdése előtt bánatpénz fejében a becsár 10%-át alulírott szolgáló, mint kiküldött kezeihez készpénzben letenni.
3. A vételár 3 egyenlő részletben; és pedig az első $\frac{1}{3}$ -rész az árveréskor azonnal; a második $\frac{1}{3}$ -rész a vétel napjától számítandó két hónap alatt; az utolsó $\frac{1}{3}$ -ad rész pedig a vétel napjától számítandó 4 hónap alatt; mindenkor 7% kamatokkal fizetendő
4. A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámíttatni.
5. Vevő azonnal a megvásárolt ingatlan birtokába lép; és annak haszna és terhei őt illetik.
6. A tulajdonjog bekebelezését vevő csakis a vételár teljes befizetése után lesz köteles saját költségén eszközöltetni.
7. A mennyiben vevő az árverési feltételek bármelyikének eleget nem tenne, — a megvett ingatlan, vevő kárára és veszélyére, bánatpénze elvesztése mellett, — újabb árverezés alá fog bocsátatni, és becsáron alól is el fog adatni.
8. Az árveréssel egybekötött összes költségeket, ugy a felmerülő bélyeg és átruházási illetékeket vevő köteles fizetni.
9. Végül, határozottan megjegyeztetik, miként a fentjelzett ingatlanok csak is becsáron felül fognak eladatni.

Dárdán, 1883. október hó 8-án.

Mayer Béla s. k.

szolgabíró.

423

Alulírott tisztelettel hívja fel a t. cz. közönség figyelmét a legjelesebb és legújabb

hangszerekkel

bőven felszerelt

zongora- és harmonium-raktárára.

Alulírott raktár-tulajdonosnál a legkülönbözőbb igények kielégítést találhatnak, — akár **vétel útján**, — akár **havi bérlet** illetőleg, sőt eladási esetben — **csere útján** használt zongorákat is átvész.

E raktárból való hangszerek jóságáért kezeséget biztosít

Schaurek József

Pécssett, Ó-posta-utca 32. sz.

185

Dr. Schmiéd kitűnő

Tyukszem tapasza

Évtizedek óta ajánlatik mint biztosan és fájdalom nélkül ható szer a tyukszemek teljes eltávolítására.

A dr. Schmiéd-féle tyukszem-tapasza hatása majdnem bámulatos, mert többszöri használat után, minden tyukszem műtét nélkül eltávolítható. Ára egy doboznak 15 tapaszszal s egy szarvasóval, a tyukszem kihuzására **23 kr. o. é.**

NB. Ezen készítmény vételénél sziveskedjék a t. közönség arra ügyelni, hogy minden doboz külső részén a fenti védjegy legyen nyomva.

Főelárúsító hely: **Gloggnitz, Alsó-Ausztria Bittner Gyula W. gyógyszer-nél.**
Dr. Schmiéd tyukszem tapasza és dr. Behr ideg kivonata kapható **Pécssett Sipőcz István és Kovács Mihály** gyógytárában, úgy Magyarország minden gyógytárában.

15356. szám.
1883.

Dr. Behr ideg kivonata

Védjegy.

egy gyógynövényekből, saját módszer szerint készült kivonat, mely számos éven át mint kitűnő szer idegbetegségek u. m. idegsgzaggatás, migraine, ischias, kereszt és hábtálmak, epilepsia, gyengeség és magömlés ellen óvszerűl használtatik. Továbbá a dr. Behr féle ideg kivonat sikerrel használható csúsz és rheumatismus, az idegek merevsége, izület- és idegrheumatismus, ideges fejfájás és fulzugás ellen. Dr. Behr-féle kivonat külsőleg használtatik. Egy üveg ára pontos használati utasítással **70 kr. o. é.**

NB. E szer vételénél kéretik a t. közönség a minden üvegen levő védjegyre ügyelni.

Árverési hirdetmény.

A pécsi kir. törvényszék közhírré teszi, hogy bissei reform. egyház végrehajtónak **Nagy Mihály** és örökösei, **Nagy Éva**, **Nagy Mária** és **Nagy Mihály** végrehajtást szenvedett elleni 26 frt 25 kr. tőke, ennek 1872. évi január hó 1-ső napjától számíthatandó 6% kamatai és 4 frt 50 kr. eddigi 8 frt 60 kr. végrehajtás folyamodási és 9 frt árverés folyamodási követelések, valamint a még netán felmerülő költségei kielégítésére a következő ingatlanok u. m. a bissei 41 sz. tkjkbvben I. 101. sz. ház, udvar, kert, 66 és 72. hrsz. a. kert 296 frt. — Ugyanott felvett + 890 t. számú szőlő, pincze 904, 979 és 995 hrsz. a. szőlő 526 frt mint ezennel megállapított kikiáltási ár mellett Bisse községében a községi bírói lakban 1883. évi október hó 31-ik napjának d. e. 10 órájában megtartandó nyilvános árverésen, szükség esetében a kikiáltási, mint becsáron alól is eladatni fog u. m.

Az árverezni szándékozók tartoznak bánatpénzül az ingatlan kikiáltási mint becsár 10%-kát vagyis 29 frt 60 krt és 52 frt 60 krt készpénzben vagy óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni.

A vevő köteles a vételárt három egyenlő részletben, és pedig az első részt az árveréstől számítandó 8 nap, a második részt 2 nap, és a harmadik részt a bánatpénz betudásával 3 hónap alatt, minden egyes vételári részlet után az árverés napjától 6% kamatokkal a pécsi kir. adó, mint letéti hivatalnál szabályszerű letéti kérelemmel lefizetni.

A pécsi kir. tszék mint tkkvi hatóságnak Pécssett, 1883. augusztus 4-én tartott üléséből.

Kiadta:

Dr. Karay,

kir. törvényszéki jegyző.

422

Az őszi idényre.

Van szerencsém a t. közönséget értesíteni, hogy régi üzlethelyiségembe, melyet az építkezés miatt ideiglenesen elhagytam, az építkezés befejezte után ismét visszatértem. Ez alkalommal tehát új üzletemet

(Széchenyi-tér volt Zsolnay-ház)

minden szakmába vágó czikkkel a leggazdagabban felszereltem s a jövőben is iparkodni fogok, mint eddig, nagyon tisztelt vevőimet minden irányban az által megérdemelni, hogy új és izlésteljes czikkokkal felszerelt üzletemben olcsó és solid bevásárlási forrást nyujtok.

Számos látogatásért esd

Kepes Kálmán.

Hirdetmény.

A „Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete“ által az itthelyi jogi képvisellel s a jelzálog kölcsönök közvetítésével biztatván meg, van szerencsém a t. kölcsönt igénylő közönség tájékoztatásul köztudomásra hozni a következőket :

A „Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete“ az 1879. évi 39. törv. czikk és alapszabályai értelmében **kizárólag földbirtokra 300 frttól 10.000 frtig terjedő jelzálog kölcsönöket ad** és pedig záloglevelekben vagy készpénzben.

Záloglevél kölcsönök adatnak : 1.) **harminczhárom és félelvi (33 1/2) törlesztésre**, melynél a tőke 7 1/2 %-os 67 félelvi részletben törlesztetik, vagyis a kölcsön 100 frtja után félelvenként 3 frt 75 kr. törlesztési hányad fizettetik; 2.) **tizenhét (17) évi törlesztésre** olyképen, hogy a tőke 10 %-os 34 félelvi részletben fizettetik vissza, tehát minden 100 frt után félelvenként törlesztési hányadul 5 frt fizetendő le.

Ezen kölcsönök záloglevelekben adatnak, melyek értékesítését az általa időről időre megállapítandó beváltási ár mellett maga az intézet eszközli.

Készpénz kölcsönök szintén adatnak, akként, hogy a tőke 10 év alatt 20 egyenlő félelvi részletben fizettetik vissza s a mindenkori tőke 7 1/2 %-kal kamatoztatik.

Ezen kölcsönök az intézet részéről a feltételek pontos megtartása esetében fel nem mondhatók.

A kölcsönök részletes feltételei és a záloglevelek beváltási ára alulírtnál (Pécsett, Király-utca 20. szám alatt) betekinthetők.

Kelt Pécsett, 1883. szeptember 20-án.

A „Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete“ megbízásából :

Fekete Mihály,

ügyvéd.